

ODLUKA O PRIHVATLJIVOSTI

Datum usvajanja: 11. septembar 2019. godine

Slučaj br. 2016-15

Dragan Janačković

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava je na zasedanju 11. septembra 2019. godine u sledećem sastavu:

G. Guénaél METTRAUX, predsedavajući član

G. Petko PETKOV, rezervni član

Gđa. Anna AUTIO, član

Uz asistenciju:

G. Ronald Hooghiemstra, pravni službenik

Uzevši u razmatranje gore pomenutu žalbu, predstavljenu u skladu sa Zajedničkom Akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. godine, EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 15. januara 2019. godine,

Nakon razmatranja, odlučuje sledeće:

I. POSTUPAK

1. Žalba u ovom slučaju je registrovana pred Komisijom 30. juna 2016. godine.
2. Dana 27. juna 2017. godine, komisija je od žaliooca zatražila da dostavi dodatne informacije.
3. Dana 20. oktobra 2017. godine primljen je odgovor od strane žaliočevog predstavnika, koji je uključivao dodatne informacije povodom slučaja.

4. Dana 08. decembra 2017. godine, Komisija je prosledila pitanja Šefici Misije (ŠM), EULEX-a na Kosovu, pozvavši je da dostavi svoje odgovore i zapažanja u pisanoj formi a povodom pritužbi.
5. Zapažanja ŠM su primljena 19. aprila 2019. godine i prosleđena žaliocu radi dobijanja naknadnih zapažanja.
6. Žalilac nije iskoristio priliku da podnese naknadna zapažanja.

II. STAV ŽALIOCA

7. Imajući u vidu blisku porodičnu povezanost između primarne žrtve – i podnosioca žalbe – tj. otac i sin - Komisija konstatuje da se žalilac može smatrati kao sekundarna žrtva navodnih povreda prava i da je, kao takav, potencijalna žrtva shodno pravila 25(1) Pravilnika o radu komisije.

III. ČINJENICE

8. Činjenice u predmetu, kako se mogu zaključiti iz žalbe, mogu se ukratko opisati kao što sledi:
9. Nakon početka rata na Kosovu mnogo stanovnika koji su živeli u Maxhunaj/Novom Selu Mađunskom, Opština Vushtri/Vučitrn, napustilo je svoje kuće i pobjegli su iz sela. Nenavedenog datuma pre 15. juna 1999. godine, žalilac Dragan Janačković odlučio je da napusti svoj porodični dom, ali obadvoje njegovih roditelja - Ćirilo Janačković i njegova supruga – odbili su da to učine te su ostali u svom selu.
10. Neposredno pre 15. juna 1999. godine, majka podnosioca žalbe i supruga Ćirila Janačkovića odlučila je da ode u Priluzhë/Priluzhje i tamo oстане kod rođaka dok se situacija u Maxhunaj/Novom Selu Mađunskom ne poboljša. Njen suprug je planirao da joj se kasnije pridruži, pošto je odlučio da pešice putuje drugim putem kojim je vodio svoju stoku.
11. Očekivali su da u Priluzhë/Priluzhju stigne 15. juna 1999. godine, ali pošto se nije pojavio njegova supruga je posetila obližnju bazu KFOR-a i zatražila da joj obezbede pratnju do Maxhunaj/Novog Sela Mađunskog kako bi zajedno sa vojnicima potražila svog supruga.
12. Kada je stigla u selo, zatekla je njenu kuću kao i druge kuće u toj oblasti zapaljene i izgorele do temelja. Nije bilo naznaka gde se njen suprug nalazi.

13. Iz tog razloga ona je prijavila KFOR-u da je njen suprug Ćirilo Janačković nestao iz svoje kuće u selu Maxhunaj/Novo Selo Mađunsko na dan ili oko 15. juna 1999. godine.
14. Kada je EULEX na Kosovu stupio na snagu i zamenio UNMIK u periodu od decembra 2008. - marta 2009. godine, izveštaj o istrazi *Ante Mortem* koji se odnosio na nestanak Ćirila Janačkovića prebačen je EULEX-u na Kosovu.
15. Misija je takođe dobila Interpolov izveštaj o „Identifikaciji žrtava katastrofa“, prema kojem je Ćirilo Janačković otet 17. juna 1999. godine. U izveštaju se spominju dve ćerke nestalog i mogući svedok ali nije u potpunosti jasno da li je UNMIK ikada imao direktan kontakt sa njima i kada. U izveštaju se takođe navodi da UNMIK nije saslušao nikakve svedoke.

IV. ŽALBE

16. Žalilac se ne poziva ni na koja konkretna osnovna prava za koja kaže da su prekršena od strane Misije, ali se u opštem smislu poziva na sledeće instrumente za ljudska prava da su prekršeni od strane Misije:
 - Univerzalna deklaracija za ljudska prava (1948);
 - Evropska Konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP, 1950);
 - Konvencija protiv mučenja i drugih okrutnih, nečovečnih ili ponižavajućih postupanja ili kažnjavanja (KPM, 1984).
17. Kao što je urađeno u prethodnim slučajevima, a u pogledu sličnosti činjenica i okolnosti koje se ovde spominju, Komisija se posebno usredsredila na prava garantovana članovima 2, 3, 8 i 13 Evropske Konvencije za ljudska prava i na druge primenljive instrumente za ljudska prava.
18. Iz dole prikazanih razloga, Komisija je mišljenja da je ovaj slučaj prihvatljiv u pogledu navodnih kršenja prava žalioaca shodno članova 2, 3, 8 i 13 Evropske Konvencije za ljudska prava i drugih sličnih odredbi.

V. PODNESCI OD STRANE STRANAKA

Žalilac

19. Kao što je gore navedeno, žalilac navodi da je tokom sprovođenja svog izvršnog mandata EULEX na Kosovu trebao da istraži nestanak njegovog oca i svojom krivicom to nije učinio te stoga prekršio njegova osnovna prava.

Šefica Misije

20. U svojim podnescima, ŠM je istakla da u trenutku primopredaje predmetnih spisa od UNMIK-a a u vezi sa g. Ćirilom Janačković, slučaj je još od 2005. godine bio neaktivan.
21. Prema podacima EULEX-a na Kosovu, žalilac se nikada nije raspitivao kod Misije o statusu istrage i u svojoj žalbi koju je podneo KRLJP-u žalilac ne tvrdi da je nestanak njegovog srodnika prijavljen EULEX-u na Kosovu ili da se ikada raspitivao povodom ovoga.
22. Misija takođe naglašava činjenicu da je žalba KRLJP-u podneta u junu 2016. godine, a to je 17 godina nakon što se nestanak desio, jedanaest godina nakon što su preduzeti poslednji istražni koraci (od strane UNMIK-a), i više od sedam godina nakon početka mandata EULEX-a na Kosovu.
23. Na osnovu toga, Misija tvrdi da činjenica da je podnosilac žalbe ostao pasivan već duže vreme se ne može zanemariti. ŠM navodi da je podnosilac žalbe morao da se obrati u periodu pre 2016. godine, kada je, s obzirom na odsustvo bilo kakvog saopštenja od strane UNMIK-a ili EULEX-ovih vlasti, trebalo da posumnja da je istraga prerasla u ne delovanje i da nije postojala realna mogućnost da se ista sprovede u budućnosti.
24. ŠM tvrdi da se ovo kašnjenje od strane žalioaca da se raspita mora okarakterisati i kao prekomerno i neobjašnjivo, i stoga traži od Komisije da žalbu proglasi neprihvatljivom.
25. Komisija napominje da su slični komentari podneti od strane Misije i u drugim činjenično sličnim predmetima, konkretno, slučajevi 2016-11, 2016-12, i 2016-13.

Odgovor podnosioca žalbe

26. Žalilac nije odgovorio na komentare ŠM.

VI. PROCENA KOMISIJE

Mandat Komisije (Pravilo 25., paragraf 1, Pravilnika o radu) i postojeća ograničenja koja se nameću Misiji povodom zaštite ljudskih prava

27. Kao stvar materijalnog prava, Komisija je ovlašćena da primenjuje instrumente za ljudska prava koji su 29. oktobra 2009. godine definisani EULEX-ovim Konceptom Odgovornosti o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava. Od posebne važnosti za rad Komisije jesu Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i Međunarodna povelja o građanskim i političkim pravima koje određuju minimalne standarde za zaštitu ljudskih prava koje javne vlasti moraju da garantuju u svim demokratskim pravnim sistemima.
28. Pre razmatranja osnovanosti žalbe Komisija mora da odluči da li da prihvati žalbu, uzevši u obzir kriterijume prihvatljivosti kao što su formulisani u pravilu 29. Pravilnika o radu Komisije.
29. Shodno pravilu 25. paragraf 1. iz Pravilnika o radu, Komisija može da ispita žalbe koje se odnose na kršenja ljudskih prava od strane EULEX-a na Kosovu tokom sprovođenja svog izvršnog mandata.
30. Komisija je već konstatovala da su postupci EULEX-ovih tužilaca i policije deo izvršnog mandata EULEX-a na Kosovu a samim tim spadaju unutar sfere mandata Komisije (vidi, npr., *K do T protiv EULEX-a*, 2013-05 do 2013-14, 21. april 2015. god., par. 43; *Krlić protiv EULEX-a*, br. 2012-21, od 26. avgusta 2014. god., par. 23; *Y protiv EULEX-a*, br. 2011-28, od 15. novembra 2012. god., par. 35).
31. Komisija je zadovoljna da slučaj *prima facie* spada unutar njene nadležnosti *ratione materiae* i napominje da Misija nije sporila taj deo istrage.

Dovoljna vremenska povezanost sa navedenim ponašanjem i rokom od 6-meseci za podnošenje žalbe – nadležnost komisije ratione temporis.

32. Kao što je gore navedeno, ŠM tvrdi da komisija nema nadležnost u pogledu *ratione temporis* nad ovim slučajem i/ili da žalilac nije ispunio rok od 6-meseci unutar kojih je trebalo da podnese njegovu žalbu, shodno člana 25, stav 3, pravilnika o radu Komisije.
33. Shodno pravilu 25. stav 3. iz Pravilnika o radu, žalilac je u obavezi da podnese žalbu u roku od šest meseci od dela, odluke ili postupka za koje se navodi da je dovelo do ili uključilo kršenje njegovih/njenih prava (vidi, npr., *Gashi protiv EULEX-a*, 2013-22, 07. april 2014. godine, par. 10; *Thaqi protiv EULEX-a*, citirano gore, par. 51).
34. Kao preliminarno pitanje, Komisija konstatuje da je Misija bila upoznata o postojanju ovog slučaja kada je primila obaveštenje od UNMIK-a. Ne dovodeći u pitanje osnovanost slučaja, od tog trenutka, bila je obavezna da istraži slučaj. Ta obaveza je, *prima facie*, u toku. Nije zavisilo od podnosioca žalbe, da traže od njih da postupe ili na drugi način nateraju misiju da postupi.

35. Komisija se slaže sa Misijom da se očekuje određeni stepen proaktivnosti od navodnih žrtava kršenja ljudskih prava kada je u pitanju nastojanje da se ista isprave. Međutim, koliko proaktivno i kako treba to oceniti zavisi od konkretnih okolnosti slučaja.
36. Komisija takođe napominje da se povrede prava na koja se žalilac žali smatraju kao tekuća kršenja osnovnih prava žrtve. Vidi *Miladinović protiv EULEX-a*, Odluka o prihvatljivosti, 2017-02, 27. mart 2019. godine, par. 47; *D.W., E.V., F.U., G.T., Zlata Veselinović, H.S., I.R. protiv EULEX-a*, 2014-11 do 2014-17, odluka o prihvatljivosti, 30. septembar 2015. godine, par. 78; *Sadiku-Syla protiv EULEX-a*, 2014-34, Odluka o prihvatljivosti, 29. septembar 2015. godine, par. 35 i 42. Vidi takođe, u smislu člana 3, *ESLJP-a*, *Kurt protiv Turske*, presuda od 25. maja 1998. godine, *Izveštaji o presudama i odlukama 1998- III*, par. 130-34; *Varnava i ostali protiv Turske*, žalba br. 16064/90, Presuda od 18. septembra 2009. god. par. 148 i 162-163; *Khadzhaliyev i ostali protiv Rusije*, žalba br. 3013/04, presuda od 06. novembra 2008. godine, par. 120-121; *Timurtas protiv Turske*, žalba br. 23531/94, presuda od 13. juna 2000. godine, par. 95; i odluka br. 828 od 1984. godine, par. 3 (Parlamentarna Skupština Saveta Evrope).
37. Komisija će ovde takođe ponoviti svoje zaključke iz predmeta *Miladinović*, koji su primenljivi na pitanja iz ovog predmeta. Vidi *Miladinović protiv EULEX-a*, Odluka o prihvatljivosti, 2017-02, 27. mart 2019. godine, par. 50 i sl., konkretno, par. 55. Žalbe podnete nakon vremenskog okvira od 6-meseci određenog Pravilnikom u principu će biti proglašene neprihvatljivim shodno pravilu 29(c) pravilnika o radu. Vidi *Mikić protiv EULEX-a*, 15. jun 2015. godine, par. 8-9; *K.P. protiv EULEX-a*, 21. april 2015. godine, par. 15; *Martinović protiv EULEX-a*, 23. novembar 2011. godine, par. 17-18. Međutim, u nekim primerima, Komisija je iskoristila svoje diskreciono pravo da proglasi prihvatljivim žalbe koje su podnesene sa zakašnjenjem, ali kada posebne okolnosti koje se odnose na predmet opravdavaju da se predmet ne proglasi neprihvatljivim po takvim osnovama. Posebna težina navodnog kršenja ili uverenje od strane podnosioca žalbe da je predmet još uvek u razmatranju Misije smatrani su posebno relevantnim u tom pogledu od strane Komisije. Vidi, npr., *Sadiku-Syla protiv EULEX-a*, 29. septembar 2015. godine, par. 44 *i sl.*; *D.W. i ostali protiv EULEX-a*, 30. septembar 2015. godine, par. 91 *i sl.*
38. Štaviše, komisija je već konstatovala da ukoliko je kršenje osnovnih prava u toku, rok od 6-meseci u principu nije istekao sve dok kršenje ne prestane. Vidi, npr., *Zahiti protiv EULEX-a*, 07. jun 2013. godine, par. 42. U jednom takvom slučaju, krajnji rok počinje da teče dana nakon što je sporni postupak prouzrokovao ili doveo do kršenja prava. Vidi, npr., *Y protiv EULEX-a*, 15. novembar 2012. godine, par. 30-31.
39. U ovom smislu takođe treba zapamtiti da je EULEX na Kosovu misija vladavine prava, nije država, i poštovanje obaveza prema ljudskim pravima čini ključni i

suštinski element njihove misije (vidi Miladinović protiv EULEX-a, Odluka o prihvatljivosti, 2017-02, 27. mart 2019. god., par. 55).

40. Što se tiče primene gore navedenih principa i razmatranja u ovom predmetu, Komisija primećuje sledeće. Do tog trenutka, podnosilac žalbe nije dobio informacije od Misije da je ili nije istraživala ovaj slučaj. Niti se čini da je žalilac kontaktirao Misiju da se raspita o tom pitanju.
41. Misija ne osporava sugestiju da bi bila nadležna da istraži ovaj slučaj da je posedovala dodatne informacije. Bez takvih informacija, slučaj je ostao neaktivan. Čini se da slučaj ni u jednom trenutku nije formalno zatvoren od strane Misije. Ni podnosilac žalbe nije bio obavešten o toj činjenici. Na osnovu toga, podnosilac žalbe je mogao biti pod utiskom i pretpostaviti da će se EULEX baviti ovim slučajem.
42. Međutim, njihov neuspeh da se raspitaju kod Misije nagoveštava da su mogli biti aktivniji u traženju pojašnjenja od Misije. Da je to učinio mogao je možda u ranijoj fazi da se obrati Komisiji.
43. U ocenjivanju koje posledice pridodati tom neuspehu, Komisija je primetila očigledan propust Misije da obavesti žalioaca o činjenici da su posedovali neke od informacija povodom ovog slučaja i da slučaj leži neaktivan u njihovoj evidenciji. Usled odsustva tih informacija, postavlja se pitanje zašto bi se od žalioaca očekivalo da se raspita kod Misije o njihovim naporima.
44. U toj proceni, Komisija takođe napominje da pod revidiranim OPLAN-om, kao što je prikazano u pravilu 25(4) Pravidnika o radu Komisije, žalbe koje se tiču predmeta prebačenih od EULEX-a kosovskim institucijama treba podneti u roku od šest meseci od kraja EULEX-ovog izvršnog mandata u sistemu krivičnog pravosuđa kao što je određeno kosovskim zakonom ili u roku od šest meseci od prenosa predmetnog spisa. Prema tom režimu, rok za podnošenje žalbe još uvek nije istekao u vreme kada je ova žalba podneta.
45. Pored toga, odlaganje podnošenja žalbe koje je Misija navela nije izazvalo nikakvu predrasudu u pogledu postupka pred Komisijom. Interes koji bi Misija mogla imati u striktnom sprovođenju 6-mesečnog roka takođe se mora tumačiti u tom svetlu.
46. Stoga, primenjivanje standarda navedenog od strane Evropskog Suda za ljudska prava u presudi *Varnava*, kažnjenje koje se pripisuje žalioцу ne može se reći da je ili prekomerno ili neobjašnjivo zato što je žalilac nastavila da se pojavljuje i kontaktira one organe vlasti koje je smatrala da mogu da joj pomognu da se istraga pokrene napred. *Varnava i ostali protiv Turske*, slučajevi br. 16064/09 i sl., presuda, 18. septembar 2009. godine (kao što je spomenuto u slučaju Miladinović protiv EULEX-a, odluka o prihvatljivosti, 2017-02, 27. mart 2019. godine).

47. U tim okolnostima, Komisija se uverila da je u ovom slučaju ispunjen 6-mesečni rok određen Pravilnikom.
48. Pošto neaktivnost podnosioca žalbe može biti relevantna za lek koji Komisija može biti spremna da odobri u ovom slučaju ukoliko otkrije da su prava žalioaca prekršena od strane Misije, ona traži od podnosioca žalbe da objasni svoj propust da postupi u rešavanju osnovanosti ovog predmeta (vidi pitanje u nastavku).
49. Komisija konstatuje da, *ratione temporis*, jeste nadležna da uzme u razmatranje postupke Misije do 14. juna 2018. godine. Nakon tog datuma, misija nije imala nikakvih izvršnih odgovornosti nad tim slučajem. Ipak, aktivnosti sprovedene nakon tog datuma mogu biti relevantne u proceni stepena do kog je misija ispunila svoje obaveze prema ljudskih pravima. Prema tome, Komisija poziva Misiju da u svojim podnescima navede bilo koje napore preduzete od strane Misije u osiguranju da je ovaj slučaj istražen (ukoliko ih je i bilo), uključujući i nakon navedenog datuma.

IZ TIH RAZLOGA, KOMISIJA JEDNOGLASNO

PROGLAŠAVA PRIHVATLJIVOM bez prejudiciranja osnovanosti pitanja, pritužbe u pogledu navodnih kršenja članova 2, 3, 8 i 13 Evropske Konvencije za Ljudska Prava;

TRAŽI od stranaka da odgovore na sledeća pitanja u pogledu osnovanosti ovog slučaja,

1. Za Misiju:
 - i. Koje korake, ukoliko ih je bilo, je Misija preduzela kako bi ispitala ovaj slučaj?
 - ii. Da li je formalno doneta odluka da se ovaj slučaj ne istraži? Ukoliko jeste kada i od strane koga?
 - iii. Koje kontakte, ukoliko ih je bilo, je Misija obavila sa rodbinom nestale osobe i, konkretno, sa žaliocem?
 - iv. Da li je Misija informisala rodbinu nestale osobe o njihovim istražnim naporima (ukoliko ih je bilo)? Ukoliko jeste, kada, na koji način i koje su informacije pružene?
 - v. Ukoliko Misija nije pružila nikakve informacije, zašto nije?

vi. Da li je predmetni spis koji se odnosi na ovaj slučaj prebačen lokalnim organima vlasti? Ukoliko jeste, kada?

2. Za žalioca:

- i. Kakav kontakt, ukoliko ga je i bilo, ste imali sa Misijom EULEX ili njihovim predstavnicima? Ukoliko jeste, kada? Ukoliko nije, zašto?
- ii. Da li ste upoznati za bilo kojim naporima od strane lokalnih vlasti da se izvrši istraga povodom ovog slučaja?
- iii. Da li je Misija prekršila ili doprinela kršenju prava žalioca shodno članova 2., 3., 8. i 13. Konvencije? Ukoliko jeste, na koji način?
- iv. Koje su posledice – lične, finansijske, pravne ili emotivne – povezane sa nestankom vašeg rođaka?

I TRAŽI od stranaka da odgovore na gore navedena pitanja i prilože bilo koje druge podneske povodom osnovanosti ovog slučaja najkasnije do 11. novembra 2019. godine.

U ime Komisije:

Guénaél METTRAUX
Predsedavajući član

Petko PETKOV
Rezervni član

Anna AUTIO
Član